Ч. 126. Львів, неділя дня 19. (6.) червця 1910. Річник XIV.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
з Австриї:
на цілий рік . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів, або 12 рублів: з висилкою двічи в тижни $5^1/_2$ доляра, або 10 рублів: з висилкою що суботи $4^1/_2$ доляра, або 9 рублів.
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановкх псальмів М. Шашкевича

Телефон Редакциї ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Виходить у Львові що дня крім неділь руских сьвят о $5^1/_2$ год. по полудни.
Редакция, адміністрация експедиция »Руслана« при ул. Оссоліньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—
Рекламациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Finis Finladiae!

(×) Такий оклик видав ославлений Пуришкевич підчас недавної розправи в російскій думі над фінляндским питанєм, а оно таке цікаве і важне, що ми ще раз повертаємо до него. Чимало вже всяких ханатів, царств і країв ликнув російский Поліфем, а тепер забрав ся до того, щоби проковтнути ще й Фінляндию. До сего забирав ся з великою поквапностию, а правительственні круги в цілій сїй справі поступали з якимсь неспокоєм, так що мимохіть насуває ся питанє, чи вспятно національтична діяльність думи не побоювала ся, що до осени ще може щось змінити ся і тому то мовляв, ковало клепле поки тепле.

Але як небудь Фінляндске питанє вельми важне, однак оно не є таке пильне, щоби з ним було так квапити ся, бо у внутрі має Росия багато важнїйших і пильнїйших справ до полагоди, і при льояльности та леґальности Фінляндців могла Росия ще довго єствувати.

Однак сегодня в Росиї з новою прикривкою, під назвою новітного національзму віджила давна обєдинительна чи обрусительна ідея, а міністер предсїдник Столипін, спираючись на націоналїстах, правиці і правім осередку, намагає ся показати всїм тим сторонництвам, що він не дасть ся нікому випередити в націоналїзмі і бажає плисти з теперішною російскою струєю.

Підчас розправи над фінляндским питанєм в думі промовляв сам Столипін, а відчуваючи, що не зможе для піддержки сеї справи видобути ніякого правного арґументу, навіть не силував ся на правничі виводи. Всеж російскі царі, почавши з Олександром I. на соймі в Бордо аж до Миколи II. в окремім маніфесті для Фінляндиї з початком листопада 1905 р. признавали самоуправу Фінляндиї і єї законодатну та адміністрацийну окремішність, отже ніяке адвокатске крутійство нічого тут не поможе.

Отже і політики та посли російскі, котрі намагали ся знищити самоуправу Фінляндиї не могли тут нічого правничого навести на підд.ржку своїх змагань. Відчував се також дуже добре і Столипін, коли висловив ся, що, не думає викликувати історичних небіщиків з архівальних могил.« Для него були міродатними лише політичні обставини і так звані »державні інтереси« однак Столипін зовсїм не пояснив, длячого і згадані в горі царі російскі не руководили ся тими »державними інтересами«, коли запоручали самостійність і окремішність Фінляндиї і єї самоуправу. Не думав може Столипін над тим, що хтось инший, що задивляє ся инакше на відносини Росиї до Фінляндиї, може колись ужити того самого арґументу. Міністер предсїдник російский любить наслїдувати кн. Бісмарка і переіначувати в своїх промовах єго важнїйші вислови.

Отже й тепер, промовляючи про фінляндску справу, висловив ся, що »в Росиї рішає право, оперте на народній силї«. Звідси вже один крок до насили, з якою гнобить Росия слабші народи і в тім проявляє ся єї теперішня внутрішня політика.

Опозиция в думі показала ся в цілій розправі над фінляндским питанєм зовсїм зрілою а найважнїйші єї представники Мілюков, Родічев, Маклаков доказували потребу береженя прав Фінляндиї Російска дума на їх погляд не має права рішати сего питаня без згоди на се фінляндского сойму, а присвоюючи собі се право, виступає в ролї конституанти. Мілюков справедливо казав на се, що вже давнїйший спосіб полагоджуваня російско-фінляндских справ царем був відповіднїйший і тому він волїв би бачити, щоби сей спосіб примінювано замісць теперішної односторонности, хоч одобреної царем. Октобристам зробив він справедливий докір, що треба берегти фінляндску конституцию, наколи хотять, щоби і російска конституция була збережена. А відповідаючи на безнастанне зазначуванє »державних російских інтересів«, сказав Мілюков з притиском: »Ми, а не ви, переводимо державну російску ідею скрізь той заколот примх, які тяжать над Росиєю, скрізь ті біловежскі маточники, в котрих ви заблукали ся. Ми збережемо цілість Росиї від усобиці, від національної боротьби і розкладу, який ви їй підготовляєте. Ніхто не може предвидїти змінчивої історичної долї. Але се мусить

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудник.

Оповіданє із записок ірляндського пароха.
Переклав *Володимир Держирука.*

(Дальше).

— Справдї, молодий товаришу, не знаю. Під тим оглядом є великий брак. Годї йому дати в перґамін оправного Свореца, бо може не розуміє латиньскої мови. Рішучо не знаю ніякої книжки, яку можна би дати до рук образованому католикови, крім „Листів до скептика“ Бальмеза*)

— Він читав їх! — одвітив о. сотрудник.

Оба ми замовчали.

— А прецїнь я гадаю, що ті застереженя і докази не мають найменшої вартости. Пересьвідчив ся я вже в житю, що віра є чистим, абсолютно чистим даром Всемогучого і що дістати її можна не студіями і наукою, тільки молитвою; тому я надїю ся на Ісуса і на Його Найсьвятїйшу Матїр.

— Глубока і справедлива увага — одвітив я — зробіть отже, отче, так, щоби дїти відмовляли чотку на сю інтенцию. Господь Бог не відмовляє їх молитвам.

— То — сказав убираючи плащ — цікава річ, що Ормебі мимо невірства є дуже забобонний. Не повірять отець парох, як він переняв ся тими незрозумілими словами сеї старої чарівниці, що зашіптує окалїчілі конї.

— Щож вона сказала йому?

— Слова її були подібні до пророцтва. Жартом дав їй шість пенсів а вона поглянула на него так, неначе не знала, про що думає, поглянула на черти його руки і сказала слїдуючі слова, мов Сибіля:

— Май кріпке серце на стрімкій стежинї!

Се не зробило на нїм враженя, сказала отже:

— Хто терпить, сей віднесе побіду!

— Цїлком згодив ся він на се реченє. Як моряк відчував він цїлу сю правду.

„А біле сукно не погодить ся нїколи з плямою“ додала вкінци.

Се його застановило.

— Я щирий — сказав до мене — признаю ся до слабостий і до людських похибок, нїколи однак не зробив я нїчого нечесного. Що мало означати се реченє про плями?

— Се не було нїчим иньшим, як малою местию, — потїшив я його. Ваш попередник дозволяв їй зближати ся до прибережної стациї, щоби могла поворожити людям, що стоять під вашим розказом, та їх жінкам і дїтям. В сей спосіб та ще в иньші мала вона не великі заробітки. Ви сему поклали конець і через се придбали собі її ворогованє. Та забудьте про се!

— Лекше сказати, чим зробити, — відповів він, а в хвилю пізнїйше я чув, як він на пів тихо мурмотів: Біле сукно і пляма! Що вона під сим думала?

— Стара історія! сказав я на се, коли сотрудник скінчив.

Такий сам був Вольтер. А не забудьте, отче, та велїть дїтям молити ся!

Роздїл XVI.

Різдво Христове.

Днем перед Різдвом прийшов до мене о. сотрудник в саме полудне. Ми оба мали сповідати. Був чогось задуманий.

— В церкві — сказав — стрінуть о. парох певно панну Кампіон. Розкаже про все.

— По що псувати собі кров? — закликав я, щоб розвеселити сотрудника. Справдї, не розумію, по що Ормебі їздив аж на Цейльон, щоб пізнати науку Будди і Нірвану. Маємо се чейже під боком. Глядїть.

Проти приходства, під голим муром стояло трьох людий, недалеко один від другого. Ноги мали розкрачені і поглядали на дорогу з таким фільософічним спокоєм, неначе всї їх тягарі сьвітові важили тілько, що пірє. Зимнокровно, критично дивили ся вони на кождий камінчик, на кожду грудку, не порушуючи навіть головою, не виймаючи з кишенї рук. Тревало се вже від раня.

— Мій Боже! — закликав о. Лепті, коли я показав йому тих людий. — Се страшне!

— Нї, се величне! — додав я.

— І кажуть о. парох, що вони чипіють так від раня?

— Слово даю, а знаєте, що люди покликують ся на мою правдомовність. Говорить правду, як наш парох!“ — говорять.

— Всюди бачу се особливе заспанє! — закликав як звичайно із запалом. — Коли їду дорогою, то мій кінь мусить попасти на дишель воза, що їде з противної сторони, поки його властитель не пробудить ся зі сну і не стягне гнївливо поводів. Дебудь вступить, щоби відвідати хорого, слуга мій засне на возї, як той

послідувати і ви приспішаєте лише сю історичну конечність.«

З великим одушевленєм закінчив також Родічев свою промову словами: »Знаю, що справа пересуджена, що безуспішно булоб вас переконувати, але такий лад дальше не може тривати. Обминаючи в російскім народі почуте права і справедливости, спихаєте єго на площу похилу в пропасть сорому і нещастя«.

Рачник польского кола п. Жуковский в своїй промові порівнав упадок автономії Фінляндиї з упадком Польщі, пригадував, що давнійше Москалї висували Фінляндию яко взорець для Польщі і вказували на се, що колиб Польща ішла такою дорогою льояльности і законности, користувалаб ся такими самими свободами як Фінляндия. Фінляндия не покинула сеї давної дороги, говорив Жуковский, а однак бачимо, що її дожидає наслідком переведеня правительственного начерку. І в Польщі і у Фінляндиї були люди, що стояли на законній основі, як Вельопольский, а відомо, які они мали трудности в своїх змаганях.

Се остає живо в тямці всїх. Один з бесїдників додав ще, що архіви можна би ще доповнити недодержаними обітницями царскими і договорами що до України, прибалтийского краю і Кавказу, до котрих ще прибудуть також обітниці з 1809 року в Бордо. Фінляндска справа так само, як українська, польска, балтийска і кавказка остануть темними і соромними пятнами на листах російскої історії.

Тайні документи пруской поліциї.

(□) Вчерашні дневники вечірні подали за часописю Kurjer warszawski документи зачерпнені з паперів бувшого пруского шпигуна Болеслава Раковского, котрий переніс ся був до Парижа і там говорив, що має автентичні документи про діяльність пруской поліциї в Галичині а особливо про єї зносини з национал-демократ. руским сторонництвом. Kurjer Warsz. постарав ся о те, щоби роздобути сї документи і почав їх тепер печатати п. з. Звіт німецкого консуляту у Львові, Реґ. дир. пол. в Позначю".

Сей звіт обговорює руске питанє в Галичині, вказує на се, що в інтересї власнім Німеччина повинна пособляти руским национал-демократам проти польских змагань і кінчить сї виводи про політику в Галатині так:

„Сталі підмоги з відданого менї до розпорядимости диспозицийного фонду в квоті 20.000 марок одержали:

1) „Діло" 2.600 марок.

2) Українське товариство студентске „Україна"(?) і Наук. Товариство ім. Шевченка по 600 марок

3) „Українська Читальня (?) у Львові 600 марок.

4) Студент Жигмонт Цертвин(?) в доказ особлившого признаня 1000 марок.

5) Решту роздїлено яко підмоги для „Січий" у Львові(?), Городку(?), Судовій Вишнї, Жовкві(?),Бродах(?), Перемишли, Богородчанах, Станїславові, Тернополї, Кракові(?) і у Віднї.

6) Сталі підмоги виказані в окремо приложенім печатанім додатку.

З нашого боку поручаємо допускати руских студентів в будучині до студиїв на німецких університетах і надїляти їх високими стипендиями і привілеями. Сї студенти стали би опісля в своїм одушевленю для німецкої культури визначними аґітаторами для німецких справ в Галичині.

В слїдуючім звітї пришлемо докладний спис тих руских студентів, для котрих побут в Німеччині вважаємо вказаним з політичних зглядів.

Сей спис буде також містити імовірно всїх тих студентів, котрі доси дістають стипендиї з фондациї Вітінґа, бо політичне поведенє тих мужів довіря не лишає ніякого бажаня.

Львів, 26. січня 1909.

Німецкий Консулят.

підпис Schapira.

Віродост. копія для акту 4/678/09, зроблена 2-го лютого 1909

підп. Schoneau".

Подаємо з дверникарского обовязку сей документ, лишаючи інтересованим пояснене справи.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

Дня 15. с. м. отворив краєвий шеф Босни і Герцоґовини ґен. піх. барон Варешанїн торжественно перший боснійско-герцоґовиньский сойм в ратушевій салї Сараєва. В своїй промові підніс він, що зі зростом культурального, господарского і економічного розвитку Босни і Герцоґовини в часї окупацийного периоду здобув собі нарід рівночасно політичну зрілість, а се уможливило, щоби після зміни правно-державного становища дати єму спосібність розвитку рідного краю на всїх полях публичного житя в конституцийній формі. Відтак цивільний адлятус бар. Бенко відчитав найвисший цїсарский розпорядок в справі іменованя президиї сойму.

З огляду на недугу президента сойму Алї Беґа Фірдузия зложили присягу вірности оба віцепрезиденти, сербский і хорватский. Опісля віцепрезидент Соля обняв провід, оголосив сойм яко отворений і отворив перше засїданє. Всї посли зложили рівнож присягу вірности. Віцепрезидент взивав послів до згідної працї для добра краю, передаючи в руки бар. Варешанїна заяву вірности і льояльности народного заступництва Босни і Герцоґовини для цїсаря.

Угорске телеґрафічно-кореспонденцийне бюро оголошує правительственний комунїкат про кошти останнїх виборів; вправдї опрокидує оно, начеб то вибори коштували правительство 17 міл. корон, але зате прояснює се „спростоване" загадку побіди ґр. Куена, бо показує ся, що на вибори змобілїзовано майже четвертину армії, а іменно: 194 баталїонів піхоти і 114 ескадрон кінноти. Ужито їх в 380 виборчих округах; денно виносили кошти, які має покрити міністерия внутрішних справ, 30—40 тисяч корон, не вчисляючи одначе до сего коштів перевозу.

Заграниця.

Перед кількома днями анґлїйске правительство відкинуло ґадку про конференцию в кретийскій справі, тепер одначе не є оно противне такій конференциї. Так само й Порта сприяє сїй ґадцї, а навіть вел. везир відвідував амбасадорів опікунчих держав і обговорював з ними кретийске питанє. Звіщають, що в засадї згодила ся Порта на скликанє конференциї в кретийскій справі. „Ikdam" доносить, що держави запевнили Порту, що на сїй конференциї не буде порушена справа прилуки Крети, а лише подробиці автономії на основі отоманьских суверенних прав відповідно до турецких бажань. З Льондону доносять, що опікунчі держави задумують вислати воєнні кораблї до пристани Суда, а начальник сеї спільної фльоти мав би розпорядити висадженє війска на беріг і розвязати кретийскі народні збори.

Державна рада.

На засїданю пос. палати в пятницю 17. червця в подрібній розправі над II. ґрупою буджету п. Авсобский домагав ся лїпшого вивінованя промислових інспекторів, п. Айстерер внесеня предлоги про місцеві зелїзниці, пос. Ріґер людяного поступованя з зелїзничою службою, а п. Пельцль виступив проти оподаткованя фляшкового вина.

Пос. Окуневский обговорював пропінацийне право в Галичині. Бесїдник вважає се право шкідним для руских і польских селян та жидів в Галичині, бо через те не може в краю двигнути ся промисл. Навіть право патронату звязане з пропінациєю. В 1875 р. великі власники відпродали се право державі за 62 мілїони, але право пропінациї випущено в аренду тим самим людям, котрі арендували знов иншим. В 1910 р. мало вигаснути се право, держава мала видавати концесиї, мала вигаснути аренда великих власників, але міністерство торговлї має впливати на надаванє концесий, бо тут входять в рахубу вельможі Любомірскі, Дідушицкі і ин. А сї пани віддають аренди жидам, котрі будуть визискувати нарід. З гроший витиснених з народу дістають великі пани підмоги 32 мілїони, а міністер скарбу сушить собі голову, над податком від содової води і сїрників. (Веселість).

Відтак обговорював переселенє з Галичини. Русинів підозрівають, що держать з Прусаками, бо дораджують селянам іти на зарібки до Прус, але коли селянин хоче поправити свій бит, то єго підозрівають. До Канади вийшло 200 тисяч руских селян і там веде ся їм добре. Правительство нічим їм не помогло а навіть дивило ся байдужно як Австро-Американа. Товариство і єго аґенти визискували селян, хоч дорога, якою се товариство висилає переселенців, дальша і дорожша, як дорога на Ротердам. А хоч Австро-Американа визискує переселенців, дістає підмоги від правительства. (Вукович: се перший приклад, що товариство плавби, яке занимає ся переселенєм, дістає підмоги). Дальше п. Окуневский звертає бачність на умову заключену між Поляками і Русинами що до роздїлу хлїборобских підмог і жалує ся, що умови не додержано. З квот на хлїборобскі підмоги призначених діставали селяни звичайно 35%, великі власники 65%, а з тих 35% припадало на руских селян 5%. Русини домагають ся признаня належних їм прав, але зустрічають перепони у правительства.

Рускі посли не допустять до того, щоби умови заключеної під опікою правительства, не виконано.

По промові кількох инших речників ведено розправу над внесенєм в справі ческих ткачів. Міністер торговлї др. Вайскірхнер заявив, що відносить ся прихильно до справи і обіцює внести предлогу про управильнене домашного промислу. На тім перервано засїданє, а слїдуюче відбуває ся сегодня.

На вчерашнім засїданю вніс пос. Трильовский запит в справі шкід нанесених в

товстопузий хлопище з „Клюбу Піквіка**). Над берегом моря люди сплять на піску цїлими днями, або в човнах. Дивую ся, що Шарко***) не висилає до Ірляндії всїх своїх хорих, нервових. Тутешний воздух не тілько успокоює а також усипляє. Спокій предивний, сон безсмертних.

Панна Кампіон із своєю товаришкою, панною Лїслї, родом з Дублина, заняті були роботою біля прикрашуваня церкви на сьвята. Панї Дарсі помагала їм в тій працї, та гадаю, не дуже з неї була рада, бо погляди панни Кампіон і панї Дарсі що до краси дуже ріжнили ся. Панна Кампіон була здержлива і скромна, панї Дарсі голосна і манїфестацийна; панна Кампіон любить мозайки і мінїятури, панї Дарсі циркові афіші і образи в панорамах. Де перед тим панї Дарсі ставляла величезні корчі блюцу, там панна Кампіон укладає ледви кілька листочків з червоними ягідками посередині. Панї Дарсі є тим видимо знеохочена і уважає своїм обовязком ганити.

(Дальше буде).

---

*) Іван Бальмез (1810—1848), еспаньский фільософ і публїцист. В своїм найзнаменитшім творі »El protestantismo comparado con el catolicismo« виказує влучними доказами і широкими примірами, що протестантизм (реформація) піпхнула европ. цивілїзацію на хиткі шляхи. Як фільософ — се самостійний, бистрий мислитель-схолястик. Твір про який згадує автор (Cartos a on esceptico) перекладений майже на всї мови. Писав також чимало фільософічно-богословських творів. — Пр. пер.

**) Повість Дікенса. — Пр. пер.

***) Іван Шарко (Charcot) 1825—1893) французкий лїкар, заслужений особливо проломанєм нових шляхів в лїченю нервозности.

Печенїжинї стрілянєм війска а др. Кость Левицкий в справі звіту нїмецкого консуляту львівского про єго діяльність полїтичну між Русинами в Галичинї.

Просимо відновити передплату

Новинки.

— **Календар**. В недїлю: руско-кат.: *Сошествіє св. Духа*; римо-кат.: Ґервазия. — В понедїлок: руско-кат.: *Пресьв. Тройцї*; римо-кат.: Реґіни. — Ві второк: руско-кат.: Теодора страт.; римо-кат.: Альойзия. — В середу: руско-кат.: Кирила, Теклї; римо-кат.: Павлина еп.

— **В память Маркіяна** В церкві св. Петра у Львові відправили нинї богослуженє за душу М. Шашкевича о. крил. Чапельский, о. сов. Гузар і о. сов. Лопатиньский, почім двигнув ся на личаківский цвинтар похід, зложений з яких двіста душ головно пань і учениць рускої жіночої семінариї та рускої видїлової школи, удержуваних нашим педаґоґічним товариством. Біля могили станули вінцем наші жіночі школи і почала ся панахида, після якої промовив наш золотоустий проповідник, о. Лежогубский на тему значіня Марк. Шашкевича в нашім відродженю. В імени руского жіноцтва промовила з житєм панї Малицка, почім хор учениць відспівав молитву. Треба щиро подякувати Товариству педаґоґічному за те, що вперве устроїв таке сьвято. Було би лише пожаданим, щоби на будуче уладжувано єго в такій порі, в якій могла би вся наша молодїж взяти участь. З старших людий-мужчин явило ся на богослуженю та на цвинтари ледви кілька осіб і сю сумну прияву треба зазначити. Дуже мало прибуло також студентів унїверситета. На гробницї Маркіяна зложено вінець з живих цьвітів з написию: „Маркіянови — Львівске Жіноцтво“.

— З **Рудок** пишуть нам: Сьвященьство комарняньского деканата зібране на соборчику в Вощанцях дня 6. червня 1910. рішило одноголосно передати Їх Ексцеленциї Епископови Перемискому ось яку адресу:

Ваша Ексцеленциє Преосьвященний Архієрею! Інтерпеляция посла В. Куриловича з дня 15. IV. 1910. в радї державній в справі відносин гр. кат. епархій духовних в Галичинї до своїх сьвящеників повна напастий на Архієреїв нашої провінциї церковної, а специяльно проти Вашої Ексцеленциї, викликала в серцях всїх вірних, незасліплених партийним шовінїзмом, заслужене і оправдане обуренє на інтерпелянта. Щоби дати вираз чуствам і поглядам на сю справу, ми підписані сьвященики, зібрані на соборчику деканальнім в Вощанцях в дни 6. червня 1910. складаємо Вашій Ексцеленцї однодушну заяву синівскої любови, підданя і готовости всїми силами допомочи Вашій Ексцеленциї нашу Церков і обряд удержати на належній висотї і піднести наш народ просьвітно, культурно, економічно на национальнім ґрунтї. Заразом заявляємо, що цїлою душею покірно піддаємось церковним зарядженям Вашої Ексцеленциї, бо сильно ми переконані, що всякі вітцївскі зарядженя нашого Епископату мають на метї лише добро Церкви і Народа а підсуванє партийних і полїтичних мотивів в церковній діяльности Вашої Ексцеленциї вважаємо лишеним всякої основи. — Вощанцї, 6. червня 1910. — *О. Ковальский*, декан комарняньский, *А Прухніцкий*, *Н. Царевич*, *С. Онишкевич*, *В. Петрик*, *Я. Косоноцкий*, *І. Криницкий*, *К. Ґермак*, *В. Рихлевский*, *О. Тимчишин*, *Г. Кліш*, *С. Кульчицкий*, *В. Серединьский*, *Р. Стецїв*, *С. Борис*, *К. Кульчицкий*, *В. Котис*, *В. Кузич*, *П. Шпилька*.

— **Під Берестечком**, яке лежить близко галицкої границї в Росиї, прямо на північ від Бродів, потерпіли в 1651 р. козаки з Хмельницким погром від польского війска. Зрадили їх тодї Татари, яких Хмельницкий взяв собі на поміч. Козаки пішли в розтїч, лишаючи поле засїяне трупами. Тепер в тім місци находять часто виорані плугом кости, бо тїла погибших по битві ледво прикрито землею. Находять там також стару збрую і кулї. Розслїдженєм сего місця займає ся тепер директор київского центр. архіву, д. Камалїн, за приводом якого почаївскі черцї розкопують могилки Хитрі почаївскі батюшки хотїлиб при тім упечи свою печеню. На поли давної битви думають поставити православну церкву і московщити місцевих Українцїв.

— **Хто попирає схизму в Канадї**? Дня 22. мая с. р. відправляло ся в Віннїпеґу заупокійне богослуженє за анґл. короля Едварда VII рівночасно в трех католицких церквах: в гр.-кат. церкі св. Николая, в польскім костелї св. Духа і в нїмецкім костелї св. Йосифа. Також була тодї відправа в т. зв. „независимій“ церкві. Сї чотири церкви є парохіями австрийских підданих. На богослуженю мав явити ся австро угорский консуль др. Швеґель, яко заступник нашого монарха. І думаєте, де він пішов? Яко заступник католицкого монарха повинен був явити ся в однїй з католицких церков. Тимчасом др. Швеґель пішов до схизматицкої независимої церкви. а в инших трех католицких церквах навіть не показав ся. (Доносить про се віннїпеґска „Gazeta katolicka w Kanadzie“ ч. 11. з 25-го мая 1910).

— **Прускі марки**. В справі, в якій містимо другу статю, дістаємо зі Львова отсї замітки до поміщеня: „Kurjer Warszawski“ одержав від свого земляка, бувшого пруского шпіона Раковского будьто би автентичний звіт нїмецкого консуляту у Львові, в якім посуджено „Дїло“ та рускі институциї, що вони побирають від нїмецкого правительства за свої услуги окремі платнї. І так на аґітацию між галицкими Русинами мало бути призначених 20 тисяч марок річно. З того мали побирати: »Дїло« 2.600 марок, українські товариства „Україна“ і Тов. ім. Шевченка по 600 марок, Українська Читальня у Львові 600 марок, студент Zygmunt Certwin у Львові, в доказ специяльного довіря, 1.000 марок, а решту роздїлювано на субвенциї для »Січий« у Львові, Городку, Судовій Вишнї, Жовкві, Бродах, Перемишлї, Підгородчанах (?), Станиславові, Тернополи, Кракові та Відни. Отсї сензацийні вісти, які con amore у вступних статиях передруковали польскі львівскі ґазети та їх помічники „Галичанинъ“ і „Прикарпатская Русь“ виглядають на нїкчемну містифікацию. Бо хиба нїхто не повірить, щоби „Дїло“, або Тов. ім. Шевченка, які орудують сотками тисяч корон в щорічнім буджетї, лакомили ся на 600 чи 2600 марок. На такі суми ледви чи дали би ся взяти навіть письмаки з »Галичанина«, або »Прикарпатской Руси«, між якими хиба не всї називають ся... Марущаками. Відома також річ, що у Львові нема нїякого студентского товариства »Україна«, та що »Січи« не мають своїх орґанїзаций в Жовкві, Городку, Бродах, в Кракові, мітичних Подгородчанах, а не було „Січи“ в початку 1909 р. у Львові. А колиб „Kurjer Warszawski“ був хвильку подумав, то міг би був прийти до висновку, що пан Zygmunt Certwin може побирати прускі марки, але він буде шпіоном як Раковский, по народности Поляком... На всякий спосіб інтересовані сторони не повинні подібних поганих замітів полишити без судової скарги. Безкарно таких річий не пускає ся. „Прикарпатская Русь“, сама тучена заграничними банкнотами (гл. Wiener Sonn- und Montags-Ztg. з 30. мая 1910) додає, річ ясна, без доказів, що „украинцы“ одержали при посередництві еміґрацийного бюра в Найберун, 240 тисяч марок на попиранє своїх кандидатів при виборах до парляменту. Хиба однак „Прикарпатская Русь“ не схоче, щоби їй так на слово повірено. Нехай дасть докази, нехай назве по імени тих панів, що брали гроші, бо инакше такі інсинуациї будуть не чим иншим а клеветою, хиба не першою та не останною...

— **„Голосъ народа“** „врйот“ на всї заставки. В ч. 23. з дня 4. (17.) червня находимо допись, мабуть, господина Марущака з Підбережа, де читаємо про нашу часопись таке: »Єще дорогіи братья съ жалемъ сердця и то мушу вамъ написати, що украинская газета „Руслан“ накликує до созыва вѣча, щобы скасовати дорогую намъ кирилицю а завести и въ церковныхъ книгахъ фонетику, викинути слово »православныхъ« а вставити »и всѣхъ васъ католиковъ«, а и тутъ намъ прійдесь твердо постояти въ оборонѣ нашихъ святощей«. Ну, господа з „Голоса народа“, просимо вас подати сї числа нашої ґазети, бо коли сего не зробите, то ми назвемо вас... бандитами. І ще одно скромне питанє: „Чому „Голосъ народа“ закинув кирилицю а уживає граждянки?“

— **До паломництва в Київ і Почаїв** накликує „русскій крестьянинъ“ в „Голосѣ народа“, орґанї Дудикевича в дописи з Підбережа. Там читаємо: »Но, ты хлопе, держи ся, не дай себе отуманити, на злу дорогу звести, вступай въ ряды хлопскои арміи и будемъ сами собою комендировати. Владыки прислали Пастырское посланіе, священики мусѣли его отчитати пôдъ угрозою суспензіи, а тобѣ, русскій хлопе, що кто зробитъ? Золотыхъ ковнѣрôвъ намъ не поôтрѣзуютъ, лямпасôвъ не маемъ, тожъ ничого намъ и бояти ся. Поѣдемъ и до Гошева и до Зарваницѣ и до Кіева и Почаева Богу честь ôтдати, и своихъ братей православныхъ не ôтречемся, мыжъ также при богослуженью все православными поминаемся...« Подаємо сей зазив »Голоса народа« без коментарів

— **Іспит зрілости** в відділї „Б“ VIII. кл. рускої ґімн. у Львові відбув ся в днях від 8—14. включно під проводом д-ра Е. Савицкого, директора ґімн. з Тернополя. Іспит зрілости зложили: Андрусїв Василь, Блавацкий Дмитро (з відзн.), Блавацкий Іван, Війтович Василь, Гайдучок Степан, Галай Степан, Делькевич Тадій (з відзн.), Гвоздик Льонґін (екстерн.), Гірняк Микола, Ґуляй Іван, Ґумовский Тимотей, Дмитерко Іван, Йона Володимир (екстерн.), Кашуба Петро, Квіт Льонгин, Козак Іван (з відзн.), Котецкий Володимир, Криловский Володимир, Міхур Данило, Нестор Володимир, Павлюк Оттон (з відзн.), Панячак Василь, Пекний Василь (з відзн.), Підлипний Іван, Прихитко Олександер, Пура Василь (з відзн.), Склепович Василь, Фітьо Степан, Хомин Нестор (з відзн.), Хомяк Григорий, Янович Осип. Один екстернїст відступив; один екстернїст на пів року, а один на рік репробований.

— **Катастрофа в Чорткові**. Звідтам пишуть нам: Дня 17. с. м. т. є в пятницю приключивсь в Чорткові около год. 10. рано грізний випадок. В камяницї біля що йно маючої будувати ся камяницї завалила ся стїна. Будівничий підобрав занадто богато землї під фундамент нового будинку а фундаменти старої камяницї були лихі, тому цїла поверхова стїна завалила ся в рів, викопаний під новий фундамент зараз таки побіч. На долинї тої камяницї і з фронту від сторони ріки Серету був склеп руского купця п. Теофіля Банаха, який потерпів ізза того чимало шкоди. На щастє нїхто не втратив житя, бо завчасу і робітники біля копаня фундаментів і служба в склепі і мешканцї тої части камяницї поутїкали. Стнїа камяницї не цїла упала вздовж, але лиш обняла склеп і гостинну кімнату Банаха. Поверхова стеля повисла грізно, а цїлий вид є страшний. Можливим є, що ще і решта стїни упаде або стеля над склепом із тяжкими бальками і долівкою упаде на склеп і наробить єще більше шкоди.

— **Меткий дневникар**. В Льондонї помер онодї в 59. р. житя барон Юрій Нюви, який з нїчого доробив ся великого майна і за заслуги при дневникарстві дістав титул барона. Юрій Нюви яко 16-лїтний хлопець вступив до торговлї на практику. В 20. р. житя оженив ся. Читаючи раз часопись, попав він на думку видавати часопись з коротким переглядом преси для бідних кругів населеня, що не може передплачувати більше часописий. Нюви заложив зараз тижневник Tit Bits, який в короткім часї здобув собі величезний круг читачів. До сего ужив Нюви ориґінальної реклями. Оголосив, що хто пошкодований в зелїзничій катастрофі має в тій хвилї при собі найновійше число Tit Bits, той дістане 2.000 К винагороди. Потім заложив Нюви другу часопись Strand Magazine, а вкінци дневник Westminster Gazette. Всї єго часописи знаменито стояли — але се було в Анґлїї а не в Галичинї, де поверх 70% безграмотних.

— **Здоровє д-ра В. Доманицкого**, перебуваючого в Аркашонї у Франциї — як доносять телеґрафічно київскій „Радї“ — значно поправило ся.

— **Холєра**. По містах і селах полудневої України робить холєра великі поступи Найбільше ширить ся пошесть в Київі, де сего року захорувало на неї 141 осіб, а з того 48 померло. Холєра розносить ся через воду і тим стала она грізною. В Днїпрі найдено бацилї холєри. В останних днях появила ся холєра в Одесї. Найбільше занепадають на неї убогі люди, в яких хатах нема чистоти і ладу.

У Львові занедужало в останнїх днях кілька осіб на холєру nostras. Се властиво не є нїяка холєра, а вибухає она наслїдком споживаня недоспілих овочів або городовини. Годило би ся, щоби наша сїльска інтелїґенция звернула увагу селян на шкідливість недоспілих овочів.

Оповістки.

— **З львівского унїверситету**. Збори професорів фільософічного видїлу вибрали онодї деканом на 1910/11. рік проф. д-ра Едварда Порембовича.

— **До Тернополя**! На посьвяченє прапора »Сокола« в Тернополї і сполучений з тим окружний здвиг сокільский дня 26. с. м. виїздить зі стациї Львів-Підзамче окремий поїзд, замовлений львівским »Соколом«. Поїзд виїде о год. 5. рано, щоби о год. 9. перед службою Божою полевою станути в Тернополї. Цїна карти їзди туда й назад зі Львова коштують по 5 К 50 с від особи. Всїдаючі на стациях по дорозї платять: в Підбірцях 5 К 50 с; в Борщовичах або Задвірю 5 К, в Куткорі або в Краснім 4 К 50 с; в Скваряві або в Княжім 4 К; в Золочеві 3 К; в Плугові або в Зборові 2 К 50 с. З поворотом мають на тій самій стациї висїдати, до якої білєт є важний. Належність за білєт належить прислати найдальше до четверга дня 23. червня на адресу: „Сокіл“ у Львові, ул. Руска 20.

— **Руске Товариство педаґоґічне у Львові** ул. Мохнацкого ч. 12. осьмілюєсь пригадати Хвальним Радам Шкільним місцевим і шкільним Зарядам, що на складі має гарні і дешеві книжочки апробовані ц. к. шкільною Радою краєвою і образцї на нагороди для шкільної молодежи. Поручаючись горячо, просить Тов. пед. о ласкаві вчасні замовленя, які полагодить ся оборотною почтою.

— **Конкурс** Видїл Тов-а Руського учительского Інтернату ім. св. Йосафата« в Станїславові розписує отсим конкурс на принятє питомців до інтернату на рік 1910/11. Приняті можуть бути тільки ученики ц. к. учительскої семінариї в Станїславові Поданя вносити належить до 30. червця с. р. на руки голови професора Романа Заклиньского. Нормальна платня виносить 20 К місячно і вписове 9 К. При тім родичі зглядно

послідувати і ви приспішаєте лише сю історичну конечність.«

З великим одушевленєм закінчив також Родічев свою промову словами: »Знаю, що справа пересуджена, що безуспішно булоб вас переконувати, але такий лад дальше не може тривати. Обминаючи в російскім народі почуте права і справедливости, спихаєте єго на площу похилу в пропасть сорому і нещастя«.

Речник польского кола п. Жуковский в своїй промові порівнав упадок автономії Фінляндиї з упадком Польщі, пригадував, що давнійше Москалї висували Фінляндию яко взорець для Польщі і вказували на се, що колиб Польща ішла такою дорогою льояльности і законности, користувалаб ся такими самими свободами як Фінляндия. Фінляндия не покинула сеї давної дороги, говорив Жуковский, а однак бачимо, що її дожидає наслідком переведеня правительственного начерку. І в Польщі і у Фінляндиї були люди, що стояли на законній основі, як Вельопольский, а відомо, які они мали трудности в своїх змаганях.

Се остає живо в тямці всїх. Один з бесїдників додав ще, що архіви можна би ще доповнити недодержаними обітницями царскими і договорами що до України, прибалтийского краю і Кавказу, до котрих ще прибудуть також обітниці з 1809 року в Бордо. Фінляндска справа так само, як українська, польска, балтийска і кавказка остануть темними і соромними пятнами на листах російскої історії.

Тайні документи пруской поліциї.

(□) Вчерашні дневники вечірні подали за часописю Kurjer warszawski документи зачерпнені з паперів бувшого пруского шпигуна Болеслава Раковского, котрий перенїс ся був до Парижа і там говорив, що має автентичні документи про діяльність пруской поліциї в Галичині а особливо про єї зносини з национал-демократ. руским сторонництвом. Kurjer Warsz. постарав ся о те, щоби роздобути сї документи і почав їх тепер печатати п. з. Звіт німецкого консуляту у Львові, Реґ. дир. пол. в Позначю".

Сей звіт обговорює руске питанє в Галичині, вказує на се, що в інтересї власнім Німеччина повинна пособляти руским национал-демократам проти польских змагань і кінчить сї виводи про політику в Галитині так:

„Сталі підмоги з відданого менї до розпорядимости диспозицийного фонду в квоті 20.000 марок одержали:

1) „Діло" 2.600 марок.

2) Українське товариство студентске „Україна"(?) і Наук. Товариство ім. Шевченка по 600 марок

3) „Українська Читальня (?) у Львові 600 марок.

4) Студент Жигмонт Цертвин(?) в доказ особлившого признаня 1000 марок.

5) Решту розділено яко підмоги для „Січий" у Львові(?), Городку(?), Судовій Вишні, Жовкві(?),Бродах(?), Перемишли, Богородчанах, Станіславові, Тернополї, Кракові(?) і у Віднї.

6) Сталі підмоги виказані в окремо приложенім печатанім додатку.

З нашого боку поручаємо допускати руских студентів в будучині до студиїв на німецких університетах і наділяти їх високими стипендиями і привілеями. Сї студенти стали би опісля в своїм одушевленю для німецкої культури визначними аґітаторами для німецких справ в Галичині.

В слїдуючім звіті пришлемо докладний спис тих руских студентів, для котрих побут в Німеччині вважаємо вказаним з політичних зглядів.

Сей спис буде також містити імовірно всїх тих студентів, котрі доси дістають стипендиї з фондациї Вітінґа, бо політичне поведенє тих мужів довіря не лишає ніякого бажаня.

Львів, 26. січня 1909.

Німецкий Консулят.

підпис Schapira.

Віродост. копія для акту 4/678/09, зроблена 2-го лютого 1909

підп. Schoneau".

Подаємо з дверникарского обовязку сей документ, лишаючи інтересованим поясненє справи.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

Дня 15. с. м. отворив краєвий шеф Босни і Герцоґовини ґен. піх. барон Варешанїн торжественно перший боснїйско-герцоґовиньский сойм в ратушевій салї Сараєва. В своїй промові підніс він, що зі зростом культурального, господарского і економічного розвитку Босни і Герцоґовини в часї окупацийного периоду здобув собі нарід рівночасно політичну зрілість, а се уможливило, щоби після зміни правно-державного становища дати єму спосібність розвитку рідного краю на всїх полях публичного житя в конституцийній формі. Відтак цивільний адлятус бар. Бенко відчитав найвисший цїсарский розпорядок в справі іменованя президиї сойму.

З огляду на недугу президента сойму Алї Беґа Фірдузия зложили присягу вірности оба віцепрезиденти, сербский і хорватский. Опісля віцепрезидент Соля обняв провід, оголосив сойм яко отворений і отворив перше засїданє. Всї посли зложили рівнож присягу вірности. Віцепрезидент взивав послів до згідної працї для добра краю, передаючи в руки бар. Варешанїна заяву вірности і льояльности народного заступництва Босни і Герцоґовини для цїсаря.

Угорске телеґрафічно-кореспонденцийне бюро оголошує правительственний комунїкат про кошти останнїх виборів; вправдї опрокидує оно, начеб то вибори коштували правительство 17 міл. корон, але зате прояснює се „спростованє" загадку побіди ґр. Куена, бо показує ся, що на вибори змобілїзовано майже четвертину армії, а іменно: 194 баталїонів піхоти і 114 ескадрон кінноти. Ужито їх в 380 виборчих округах; денно виносили кошти, які має покрити міністерия внутрішних справ, 30—40 тисяч корон, не вчисляючи одначе до сего коштів перевозу.

Заграниця.

Перед кількома днями анґлїйске правительство відкинуло гадку про конференцию в кретийскій справі, тепер одначе не є оно противне такій конференциї. Так само й Порта сприяє сїй гадцї, а навіть вел. везир відвідував амбасадорів опікунчих держав і обговорював з ними кретийске питанє. Звіщають, що в засадї згодила ся Порта на скликанє конференциї в кретийскій справі. „Ikdam" доносить, що держави запевнили Порту, що на сїй конференциї не буде порушена справа прилуки Крети, а лише подробиці автономії на основі отоманьских суверенних прав відповідно до турецких бажань. З Льондону доносять, що опікунчі держави задумують вислати воєнні кораблї до пристани Суда, а начальник сеї спільної фльоти мав би розпорядити висадженє війска на беріг і розвязати кретийскі народні збори.

Державна рада.

На засїданю пос. палати в пятницю 17. червця в подрібній розправі над II. ґрупою буджету п. Авсобский домагав ся лїпшого вивінованя промислових інспекторів, п. Айстерер внесеня предлоги про місцеві зелїзниці, пос. Ріґер людяного поступованя з зелїзничою службою, а п. Пельцль виступив проти оподаткованя фляшкового вина.

Пос. Окуневский обговорював пропінацийне право в Галичині. Бесїдник вважає се право шкідним для руских і польских селян та жидів в Галичині, бо через те не може в краю двигнути ся промисл. Навіть право патронату звязане з пропінациєю. В 1875 р. великі власники відпродали се право державі за 62 міліони, але право пропінациї випущено в аренду тим самим людям, котрі арендували знов иншим. В 1910 р. мало вигаснути се право, держава мала видавати концесиї, мала вигаснути аренда великих власників, але міністерство торговлї має впливати на надаванє концесий, бо тут входять в рахубу вельможі Любомірскі, Дідушицкі і ин. А сї пани віддають аренди жидам, котрі будуть визискувати нарід. З гроший витиснених з народу дістають великі пани підмоги 32 міліони, а міністер скарбу сушить собі голову, над податком від содової води і сїрників. (Веселість).

Відтак обговорював переселенє з Галичини. Русинів підозрівають, що держать з Прусаками, бо дораджують селянам іти на зарібки до Прус, але коли селянин хоче поправити свій бит, то єго підозрівають. До Канади вийшло 200 тисяч руских селян і там веде ся їм добре. Правительсгво нічим їм не помогло а навіть дивило ся байдужно як Австро-Американа. Товариство і єго аґенти визискували селян, хоч дорога, якою се товариство висилає переселенців, дальша і дорожша, як дорога на Ротердам. А хоч Австро-Американа визискує переселенців, дістає підмоги від правительства. (Вукович: се перший приклад, що товариство плавби, яке занимає ся переселенєм, дістає підмоги). Дальше п. Окуневский звертає бачність на умову заключену між Поляками і Русинами що до розділу хлїборобских підмог і жалує ся, що умови не додержано, З квот на хлїборобскі підмоги призначених діставали селяни звичайно 35%, великі власники 65%, а з тих 35% припадало на руских селян 5%. Русини домагають ся признаня належних їм прав, але зустрічають перепони у правительства.

Рускі посли не допустять до того, щоби умови заключеної під опікою правительства, не виконано.

По промові кількох инших речників ведено розправу над внесенєм в справі ческих ткачів. Міністер торговлї др. Вайскірхнер заявив, що відносить ся прихильно до справи і обіцює внести предлогу про управильненє домашного промислу. На тім перервано засїданє, а слїдуюче відбуває ся сегодня.

На вчерашнім засїданю вніс пос. Трильовский запит в справі шкід нанесених в

товстопузий хлопище з „Клюбу Піквіка**). Над берегом моря люди сплять на піску цїлими днями, або в човнах. Дивую ся, що Шарко***) не висилає до Ірляндії всїх своїх хорих, нервових. Тутешний воздух не тілько успокоює а також усипляє. Спокій предивний, сон безсмертних.

Панна Кампіон із своєю товаришкою, панною Лїслї, родом з Дублина, заняті були роботою біля прикрашуваня церкви на сьвята. Панї Дарсі помагала їм в тій працї, та гадаю, не дуже з неї була рада, бо погляди панни Кампіон і панї Дарсі що до краси дуже ріжнили ся. Панна Кампіон була здержлива і скромна, панї Дарсі голосна і манїфестацийна; панна Кампіон любить мозайки і мінїятури, панї Дарсі циркові афіші і образи в панорамах. Де перед тим панї Дарсі ставляла величезні корчі блюцу, там панна Кампіон укладає ледви кілька листочків з червоними ягідками посередині. Панї Дарсі є тим видимо знеохочена і уважає своїм обовязком ганити.

(Дальше буде).

---

*) Іван Бальмез (1810—1848), еспаньский фільософ і публїцист. В своїм найзнаменитшім творі »El protestantismo comparado con el catolicismo« виказує влучними доказами і широкими примірами, що протестантизм (реформація) піпхнула европ. цивілїзацію на хиткі шляхи. Як фільософ — се самостійний, бистрий мислитель-схолястик. Твір про який згадує автор (Cartos a on esceptico) перекладений майже на всї мови. Писав також чимало фільософічно-богословських творів. — Пр. пер.

**) Повість Дікенса. — Пр. пер.

***) Іван Шарко (Charcot) 1825—1893) французкий лїкар, заслужений особливо проломанєм нових шляхів в лїченю нервозности.

Печенїжинї стрілянєм війска а др. Кость Левицкий в справі звіту нїмецкого консуляту львівского про єго дїяльність полїтичну між Русинами в Галичинї.

Просимо відновити передплату

Новинки.

— **Календар**. В недїлю: руско-кат.: *Сошествіє св. Духа*; римо-кат.: Ґервазия. — В понедїлок: руско-кат.: *Пресьв. Тройцї*; римо-кат.: Реґіни. — Ві второк: руско-кат.: Теодора страт.; римо-кат.: Альойзия. — В середу: руско-кат.: Кирила, Теклї; римо-кат.: Павлина еп.

— **В память Маркіяна** В церкві св. Петра у Львові відправили нинї богослуженє за душу М. Шашкевича о. крил. Чапельский, о. сов. Гузар і о. сов. Лопатиньский, почім двигнув ся на личаківский цвинтар похід, зложений з яких двіста душ головно пань і учениць рускої жіночої семінариї та рускої видїлової школи, удержуваних нашим педаґоґічним товариством. Біля могили станули вінцем наші жіночі школи і почала ся панахида, після якої промовив наш золотоустий проповідник, о. Лежогубский на тему значіня Марк. Шашкевича в нашім відродженю. В імени руского жіноцтва промовила з житєм панї Малицка, почім хор учениць відспівав молитву. Треба щиро подякувати Товариству педаґоґічному за те, що вперве устроїв таке сьвято. Було би лише пожаданим, щоби на будуче уладжувано єго в такій порі, в якій могла би вся наша молодїж взяти участь. З старших людий-мужчин явило ся на богослуженю та на цвинтари ледви кілька осіб і сю сумну прияву треба зазначити. Дуже мало прибуло також студентів унїверситета. На гробницї Маркіяна зложено вінець з живих цьвітів з написию: „Маркіянови — Львівске Жіноцтво“.

— З **Рудок** пишуть нам: Сьвященьство комарняньского деканата зібране на соборчику в Вощанцях дня 6. червня 1910. рішило одноголосно передати Їх Ексцеленциї Епископови Перемиському ось яку адресу:

Ваша Ексцеленциє Преосьвященний Архієрею! Інтерпеляция посла В. Куриловича з дня 15. IV. 1910. в радї державній в справі відносин гр. кат. епархій духовних в Галичинї до своїх сьвящеників повна напастий на Архієреїв нашої провінциї церковної, а специяльно проти Вашої Ексцеленциї, викликала в серцях всїх вірних, незасліплених партийним шовінїзмом, заслужене і оправдане обуренє на інтерпелянта. Щоби дати вираз чуствам і поглядам на сю справу, ми підписані сьвященики, зібрані на соборчику деканальнім в Вощанцях в дни 6. червня 1910. складаємо Вашій Ексцеленциї однодушну заяву синівскої любови, піддання і готовости всїми силами допомочи Вашій Ексцеленциї нашу Церков і обряд удержати на належній висотї і піднести наш народ просьвітно, культурно, економічно на национальнім ґрунтї. Заразом заявляємо, що цїлою душею покірно піддаємось церковним зарядженям Вашої Ексцеленциї, бо сильно ми переконані, що всякі вітцївскі зарядження нашого Епископату мають на метї лише добро Церкви і Народа а підсуванє партийних і полїтичних мотивів в церковній дїяльности Вашої Ексцеленциї вважаємо лишеним всякої основи. — Вощанцї, 6. червня 1910. — *О. Ковальский*, декан комарняньский, *А Прухнїцкий*, *Н. Царевич*, *С. Онишкевич*, *В. Петрик*, *Я. Косоноцкий*, *І. Криницкий*, *К. Ґермак*, *В. Рихлевский*, *О. Тимчишин*, *Г. Кліш*, *С. Кульчицкий*, *В. Серединьский*, *Р. Стецїв*, *С. Борис*, *К. Кульчицкий*, *В. Котис*, *В. Кузич*, *П. Шпилька*.

— **Під Берестечком**, яке лежить близко галицкої границї в Росиї, прямо на північ від Бродів, потерпіли в 1651 р. козаки з Хмельницким погром від польского війска. Зрадили їх тодї Татари, яких Хмельницкий взяв собі на поміч. Козаки пішли в розтїч, лишаючи поле засїяне трупами. Тепер в тім місци находять часто виорані плугом кости, бо тїла погибших по битві ледво прикрито землею. Находять там також стару збрую і кулї. Розслїдженєм сего місця займає ся тепер директор київского центр. архіву, д. Камалїн, за приводом якого почаївскі черцї розкопують могилки Хитрі почаївскі батюшки хотїлиб при тім упечи свою печеню. На поли давної битви думають поставити православну церкву і московщити місцевих Українцїв.

— **Хто попирає схизму в Канадї**? Дня 22. мая с. р. відправляло ся в Віннїпеґу заупокійне богослуженє за анґл. короля Едварда VII рівночасно в трех католицких церквах: в гр.-кат. церкі св. Николая, в польскім костелї св. Духа і в нїмецкім костелї св. Йосифа. Також була тодї відправа в т. зв. „независимій“ церкві. Сї чотири церкви є парохіями австрийских підданих. На богослуженю мав явити ся австро угорский консуль др. Швеґель, яко заступник нашого монарха. І думаєте, де він пішов? Яко заступник католицкого монарха повинен був явити ся в однїй з католицких церков. Тимчасом др. Швеґель пішов до схизматицкої независимої церкви. а в инших трех католицких церквах навіть не показав ся. (Доносить про се віннїпеґска „Gazeta katolicka w Kanadzie“ ч. 11. з 25-го мая 1910).

— **Прускі марки**. В справі, в якій містимо другу статю, дістаємо зі Львова отсї замітки до поміщеня: „Kurjer Warszawski“ одержав від свого земляка, бувшого пруского шпіона Раковского будьто би автентичний звіт нїмецкого консуляту у Львові, в якім посуджено „Дїло“ та рускі інституциї, що вони побирають від нїмецкого правительства за свої услуги окремі платнї. І так на аґітацию між галицкими Русинами мало бути призначених 20 тисяч марок річно. З того мали побирати: »Дїло« 2.600 марок, українські товариства „Україна“ і Тов. ім. Шевченка по 600 марок, Українська Читальня у Львові 600 марок, студент Zygmunt Certwin у Львові, в доказ специяльного довіря, 1.000 марок, а решту роздїлювано на субвенциї для »Січий« у Львові, Городку, Судовій Вишнї, Жовкві, Бродах, Перемишлї, Підгородчанах (?), Станиславові, Тернополи, Кракові та Відни. Отсї сензацийні вісти, які con amore у вступних статиях передруковали польскі львівскі ґазети та їх помічники „Галичанинъ“ і „Прикарпатская Русь“ виглядають на нїкчемну містифікацию. Бо хиба нїхто не повірить, щоби „Дїло“, або Тов. ім. Шевченка, які орудують сотками тисяч корон в щорічнім буджетї, лакомили ся на 600 чи 2600 марок. На такі суми ледви чи дали би ся взяти навіть письмаки з »Галичанина«, або »Прикарпатской Руси«, між якими хиба не всї називають ся... Марущаками. Відома також річ, що у Львові нема нїякого студентского товариства »Україна«, та що »Січи« не мають своїх орґанїзаций в Жовкві, Городку, Бродах, в Кракові, мітичних Подгородчанах, а не було „Січи“ в початку 1909 р. у Львові. А колиб „Kurjer Warszawski“ був хвильку подумав, то міг би був прийти до висновку, що пан Zygmunt Certwin може побирати прускі марки, але він буде шпіоном як Раковский, по народности Поляком... На всякий спосіб інтересовані сторони не повинні подібних поганих замітів полишити без судової скарги. Безкарно таких річий не пускає ся. „Прикарпатская Русь“, сама тучена заграничними банкнотами (гл. Wiener Sonn- und Montags-Ztg. з 30. мая 1910) додає, річ ясна, без доказів, що „украинцы“ одержали при посередництві еміґрацийного бюра в Найберун, 240 тисяч марок на попиранє своїх кандидатів при виборах до парляменту. Хиба однак „Прикарпатская Русь“ не схоче, щоби їй так на слово повірено. Нехай дасть докази, нехай назве по імени тих панів, що брали гроші, бо инакше такі інсинуациї будуть не чим иншим а клеветою, хиба не першою та не останною...

— **„Голосъ народа“** „врйот“ на всї заставки. В ч. 23. з дня 4. (17.) червня находимо допись, мабуть, господина Марущака з Підбережа, де читаємо про нашу часопись таке: »Єще дорогіи братья съ жалемъ сердця и то мушу вамъ написати, що украинская газета „Руслан“ накликує до созыва вѣча, щобы скасовати дорогую намъ кирилицю а завести и въ церковныхъ книгахъ фонетику, викинути слово »православныхъ« а вставити »и всѣхъ васъ католиковъ«, а и тутъ намъ прійдесь твердо постояти въ оборонѣ нашихъ святощей«. Ну, господа з „Голоса народа“, просимо вас подати сї числа нашої ґазети, бо коли сего не зробите, то ми назвемо вас... бандитами. І ще одно скромне питанє: „Чому „Голосъ народа“ закинув кирилицю а уживає гражданки?“

— **До паломництва в Київ і Почаїв** накликує „русскій крестьянинъ“ в „Голосѣ народа“, орґанї Дудикевича в дописи з Підбережа. Там читаємо: »Но, ты хлопе, держи ся, не дай себе отуманити, на злу дорогу звести, вступай въ ряды хлопскои арміи и будемъ сами собою комендировати. Владыки прислали Пастырское посланіе, священики мусѣли его отчитати пôдъ угрозою суспензіи, а тобѣ, русскій хлопе, що кто зробитъ? Золотыхъ ковнѣрôвъ намъ не поôтрѣзуютъ, лямпасôвъ не маемъ, тожъ нічого намъ и бояти ся. Поѣдемъ и до Гошева и до Зарваницѣ и до Кіева и Почаева Богу честь ôтдати, и своихъ братей православныхъ не ôтречемся, мыжъ также при богослуженью все православными поминаемся...« Подаємо сей зазив »Голоса народа« без коментарів

— **Іспит зрілости** в відділї „Б“ VIII. кл. рускої ґімн. у Львові відбув ся в днях від 8—14. включно під проводом д-ра Е. Савицкого, директора ґімн. з Тернополя. Іспит зрілости зложили: Андрусїв Василь, Блавацкий Дмитро (з відзн.), Блавацкий Іван, Війтович Василь, Гайдучок Степан, Галай Степан, Делькевич Тадїй (з відзн.), Гвоздик Льонґін (екстерн.), Гірняк Микола, Ґуляй Іван, Ґумовский Тимотей, Дмитерко Іван, Йона Володимир (екстерн.), Кашуба Петро, Квіт Льонгин, Козак Іван (з відзн.), Котецкий Володимир, Криловский Володимир, Міхур Данило, Нестор Володимир, Павлюк Оттон (з відзн.), Панячак Василь, Пєкний Василь (з відзн.), Підлипний Іван, Прихитко Олександер, Пура Василь (з відзо.), Склепович Василь, Фітьо Степан, Хомин Нестор (з відзн.), Хомяк Григорий, Янович Осип. Один екстернїст відступив; один екстернїст на пів року, а один на рік репробований.

— **Катастрофа в Чорткові**. Звідтам пишуть нам: Дня 17. с. м. т. є в пятницю приключивсь в Чорткові около год. 10. рано грізний випадок. В камяницї біля що йно маючої будувати ся камяницї завалила ся стїна. Будівничий підобрав занадто богато землї під фундамент нового будинку а фундаменти старої камяницї були лихі, тому цїла поверхова стїна завалила ся в рів, викопаний під новий фундамент зараз таки побіч. На долинї тої камяницї і з фронту від сторони ріки Серету був склеп руского купця п. Теофіля Банаха, який потерпів ізза того чимало шкоди. На щастє нїхто не втратив житя, бо завчасу і робітники біля копаня фундаментів і служба в склепі і мешканцї тої части камяницї поутїкали. Стнїа камяницї не цїла упала вздовж, але лиш обняла склеп і гостинну кімнату Банаха. Поверхова стеля повисла грізно, а цїлий вид є страшний. Можливим є, що ще і решта стїни упаде або стеля над склепом із тяжкими бальками і долівкою упаде на склеп і наробить єще більше шкоди.

— **Меткий дневникар**. В Льондонї помер онодї в 59. р. житя барон Юрій Нюви, який з нїчого доробив ся великого майна і за заслуги при дневникарстві дістав титул барона. Юрій Нюви яко 16-лїтний хлопець вступив до торговлї на практику. В 20. р. житя оженив ся. Читаючи раз часопись, попав він на думку видавати часопись з коротким переглядом преси для бідних кругів населеня, що не може передплачувати більше часописий. Нюви заложив зараз тижневник Tit Bits, який в короткім часї здобув собі величезний круг читачів. До сего ужив Нюви оригінальної реклями. Оголосив, що хто пошкодований в зелїзничій катастрофі має в тій хвилї при собі найновійше число Tit Bits, той дістане 2.000 К винагороди. Потім заложив Нюви другу часопись Strand Magazine, а вкінци дневник Westminster Gazette. Всї єго часописи знаменито стояли — але се було в Анґлїї а не в Галичинї, де поверх 70% безграмотних.

— **Здоровє д-ра В. Доманицкого**, перебуваючого в Аркашонї у Франциї — як доносять телеґрафічно київскій „Радї“ — значно поправило ся.

— **Холєра**. По містах і селах полудневої України робить холєра великі поступи Найбільше ширить ся пошесть в Київі, де сего року захорувало на неї 141 осіб, а з того 48 померло. Холєра розносить ся через воду і тим стала она грізною. В Днїпрі найдено бацилї холєри. В останних днях появила ся холєра в Одесї. Найбільше занепадають на неї убогі люди, в яких хатах нема чистоти і ладу.

У Львові занедужало в останнїх днях кілька осіб на холєру nostras. Се властиво не є нїяка холєра, а вибухає она наслїдком споживаня недоспілих овочів або городовини. Годило би ся, щоби наша сїльска інтелїґенция звернула увагу селян на шкідливість недоспілих овочів.

Оповістки.

— **З львівского унїверситету**. Збори професорів фільософічного видїлу вибрали онодї деканом на 1910/11. рік проф. д-ра Едварда Порембовича.

— **До Тернополя**! На посьвяченє прапора »Сокола« в Тернополї і сполучений з тим окружний здвиг сокільский дня 26. с. м виїздить зі стациї Львів-Підзамче окремий поїзд, замовлений львівским »Соколом«. Поїзд виїде о год. 5. рано, щоби о год. 9. перед службою Божою полевою станути в Тернополї. Цїна карти їзди туда й назад зі Львова коштують по 5 К 50 с від особи. Всїдаючі на стациях по дорозї платять: в Підбірцях 5 К 50 с; в Борщовичах або Задвірю 5 К, в Куткорі або в Краснім 4 К 50 с; в Скваряві або в Княжім 4 К; в Золочеві 3 К; в Плугові або в Зборові 2 К 50 с. З поворотом мають на тій самій стациї висїдати, до якої білєт є важний. Належність за білєт належить прислати найдальше до четверга дня 23. червня на адресу: „Сокіл“ у Львові, ул. Руска 20.

— **Руске Товариство педаґоґічне у Львові** ул. Мохнацкого ч. 12. осьмілюєсь пригадати Хвальним Радам Шкільним місцевим і шкільним Зарядам, що на складї має гарні і дешеві книжочки апробовані ц. к. шкільною Радою краєвою і образцї на нагороди для шкільної молодежи. Поручаючись горячо, просить Тов. пед о ласкаві вчасні замовленя, які полагодить ся оборотною почтою.

— **Конкурс** Видїл Тов-а Руського учительского Інтернату ім св. Йосафата« в Станїславові розписує отсим конкурс на принятє питомцїв до інтернату на рік 1910/11. Приняті можуть бути тільки ученики ц. к. учительскої семінариї в Станїславові Подання вносити належить до 30. червця с. р. на руки голови професора Романа Заклиньского. Нормальна платня виносить 20 К місячно і вписове 9 К. При тім родичі зглядно

опікуни мусять зобовязати ся письменноплатити умовлену ціну що місячно з гори. При вступі до інтернату мають питомці виказати ся достаточним числом біля і постелї як також піддати ся лїкарским оглядинам. — *Видїл.*

— З Сокаля. Видїл філії „Просьвіти“ в Сокалї подає до відома членів і Читалень, що книжки членьскі одержать від тепер всї члени не через почту, а через канцелярию філії, яка отворена щоденно від 11—12. пер. пол., а в сьвята і недїлї від 6—7 в салї »Народного Дому«.

Дня 23. с. м. відбудуть ся в Сокалї надзвичайні загальні збори Тов-а „Шкільна Поміч“ в комнатах „Рускої Бесїди“ о год. 5. по полудни. На випадок недостачі комплету, відбудуть ся згадані збори того самого дня о год. 6. по полудни без огляду на число членів. — *Видїл.*

Посмертні ✝ оповістки.

— **Юлїя Гаврисевичева,** вдова по о. Стефанї, б. пароху в Білім Камени, упокоїла ся в Чагрові дня 10. с. м. в 80 р. житя. В. ї. п.!

А зорі всміхались...*)

(*Малюнок*).

То було тодї, як у мене співали перші півнї.

Ви чули, як співають перші півнї?...

О, той спів надзвичайно могутнїй. Він роздира чорну завісу, що заступає сонце. Коли ви почуєте той спів, — будьте певні, що хутко загляне в ваше віконце ранок, а там — засміє ся повновиде, тепле, ласкаве сонце...

Отож і в моїй души проспівали перші півнї...

Я зустрів її.

Ви її не знаєте?

Ви бачили білу, ніжну-ніжну лилею, що схиляє голівку від самого легенького подиху повітря? Ви бачили пахуху троянду, що не встигла ще розкрити своїх уст, повних райськими пахощами?...

То — вона.

Ви чули голос джерела, коли воно бавить ся своїми кришталевими краплями і співає свою казку-пісню?..

То — її голос.

Ви чули, як сміють ся на Великдень дзвони, розгойдуючи по всій землї найрадіснїйшу звістку?

То — її сміх.

Чистота її, як блакіть безкрайого неба...

А очі!..

Нї, нема такого дужого слова, щоб можливо було висловити її чистоту, нема таких фарб, щоб можливо було списати її красу.

Коли я зривав пахучу квітку і казав — „на“, вона займалась як зоря, а я шалїв, дивлячись на її красу.

А в думцї у мене все дужче та дужче співали півнї...

Я не знав, що зо мною... В души щось росло, ширилось, займало всю мою істоту. Коли наші очі ненароком стрівались, — вона займала ся зорею, а в мене пянїло серце...

І так було до того самого дня, як все засміялось: і зорі, і небо, й земля . . . . . .

Коли залунав перший дзвін, оповіщаючи про невимовну радість, — я вже був на поготові і мав іти до церкви.

Ми жили на хуторі, до церкви треба було йти у місто. Коли я виходив, вона знов споглянула на мене так ніжно, що у мене душа засміялась...

Чого?

Не знаю... не знаю...

Той сліпий сміх щастя не покидав мене увесь час. А коли я прийшов до церкви й побачив тисячі зірочок, що простягались до неба, — мнї здалось, що они знають мою таємницю і радїють їй... Споглянув на небо — і мнї здалось, що деякі зорі перемовляють ся з сими зірками і теж радїють.

..Засміялись дзвони, засміялись люде, небо, зорі, земля...

„Христос воскрес!“ — як дивно чаруючий спів розливалось по землї.

Ідучи до дому, я чув, як лунало по гаю „Христос воскрес“. Легенький вітрець цїлував моє обличе і я чув, як він промовляв: „Христос воскресе!“. Здавало ся, що все сотворінє, — і дерева, і травиця, і вся земля, — співали „Христос воскрес!“ а небо чуло сей спів і одповідало: „Воїстину воскрес“!

Коли я наближавсь до дому, я побачив ще здалеку, що мене ждало моє щастя і всьміхалось... Серце моє дуже билось, немов хотїло вирватись на волю.

Півнї заспівали дужше.

Я біля неї... дивлю ся... хочу сказати щось радісне і не можу!

Я взяв її за руку і з уст моїх зірвалось: Христос воскрес!

Вона знов зайнялась... Підвела очі... і в їх я бачив: „Воїстину воскрес“!..

...Як ніжна лилея від подиху вітру схиляє ся до землї, так вона від подиху щастя, що переповнило наші души в сей великий день, — схиляла ся на мої груди і наші уста злились в одно, як зорі землї з зорями неба...

Так ми славили Того, хто сїяв на землї зерно сьвятої сьвятих..

А зорі всміхались...

Гнат Юра.

Херсонщина, 1910.

*) В сучасній лїтературі мало нам можна зустрінути ся з такою прегарною картиною, як отся д. Гната Юри в »Рідним Краю«. Тому перепечатуємо її для ширших кругів нашої суспільности. — Ред.

Телеґрами

з дня 18. червця.

Відень. Оба клюби полуднево-славяньскі поступають згідно в справі унїверситету. Вчера пп. Шустершіч і Пльой були у бар. Бінерта, який представив стан справи італїйского видїлу правничого і просив, щоби не роблено дальших трудностий. — Словінцї жадають, щоби правительство зобовязало ся в певнім часї внести закон що до слов. унїверситету, а тимчасом утворило словіньску доцентуру при унїверситетї в Празї або в Кракові.

Прага. Дневники доносять, що нинї буде оголошений вирок на Гофріхтера.

Лекцию на селї прийме на час вакацийний або і на довше матурист рускої ґімназиї. Адреса: І. Матеїк, матурист в Снятинї.

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. червця 1910.

Найгарнїйша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В недїлї і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї **High-Life** представленє. Білети вчаснїйше можна набути в конторі Пльона при ул Кароля Людвика ч. 5.

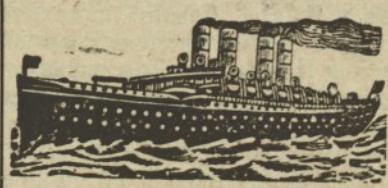

ДО АМЕРИКИ і КАНАДИ

найлїпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецка **99.**

Цїна переправи кораблем 180 корон.

Уважайте на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТЇ:

Карпатія, 7. червця 1910.
Пахонія, 21. червня 1910.
Ультонія, 5. липня 1910.

З ЛЇВЕРПОЛЮ:

Люзітанія, найбільший і найвеличавійший парохід на сьвітї, дня: 18/6 1910.
Мавританія: 11/6 1910 р.

122 (18—?)

Телефон 788. — Конто щадницї почтової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечень

„Днїстер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпеченя будинків, збіжа і знарядів господарских, від шкід огневих під корисними услівями,

числить умірковані премії за обезпеченя,

лїквідує шкоди безпроволочно по пожарі,

удїляє обезпеченим членам з річної надвижки зворoти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Полїси „Днїстра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса Ощадности, Руска Щадниця і инші каси ощадности.

Через „Днїстер“ можна асекурувати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Інформациї до обезпечень удїляють аґенциї „Днїстра“.

Зголошеня письменних господарів о аґенцию приймають ся тілько з таких громад, де єще не робить инший аґент „Днїстра“.

Фонди „Днїстра“ 31/12 1909 виносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977·—; инші фонди К 594.647·—; разом **К 2,781.624·—**

Канцеляриї Товариства отворені для сторін від год. 8—2.

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8·55**	**1·30**	5·45	10·05
Кракова	7·27	10·10	1·15 Б	**8·40**	**2·30**
Тарнова	—	—	1·05	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·15**	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	**2·05**	5·53	9·30
Черновець	—	—	—	**6·35**	**12.20**
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5·15 Г				
Стрия	7·28	11·45	4·25	7·41	11·02
Стрия				10·19Д	
Самбора	8·00	9·58	2·00	—	9·00
Рави рускої	7·32	12·00	—	8·00	—
Яворова	8·15	—	5·00	—	—
Брухович	7·32	1·05 Л	1·53 З	8·00	9·25 З
Брухович	7·49 К	1·20	4·10 З	3·26К	—
Підгаєць	—	11·15	—	—	
Винник		—			12·10
Янова	8·15	1·10 К	5·00	9·26 К	10·07К
Любіня	8·00	9·38	2·00	9·00	11·40Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7·01	11·40	**2·00**	5·17	10·13
Бродів	7·01	—	**2·00**	5·17	10·12
Підгаєць	—	10·54	—	9·44	—
Винник	7·26	—	—	6·29	11.55А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10·[illegible]3	—	9·28	—
Винник	7·10		—	6·13	11·39А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·55	**8·25**	**3·15**	**6·55**	**11.15**
Кракова	6·04	8·40	3·55	7·45	**12·45**
Кракова	—	—	**2·45**	6·04	—
Мшани	—	—	3·30	5·41	—
Підволочиск	6·20	10·40	**2·16**	8·10	11.10
Черновець	6·10	9·35	—	—	10·36
Черновець	—	**9·10**	**2·23**	—	**2·50**
Станиславова	—	—	2·52	—	—
Коломиї	—	—	—	5·59	—
Ходорова	—	—	—	8·23 В	—
Стрия	7·30	10·15	1·45	6·50	11·25
Самбора	6·00	9·05	3·40	—	10·40
Гави рускої	7·34		2·30	7·10	11·35 З
Яворова	8·20		—	6·30	—
Брухович	6·13	10·05Л	2·35 З	8·38 З	11·35 З
Брухович	7·34	12·25 З	4·24 З	7·10	
Підгаєць	5·58			6·16	
Янова	8·20	10·20К	1·35 Н	3·35	6·39 К
Любіня	6·00	9·05	2·15 Р	3·40	10·40
З Підзамча до:					
Підволочиск	6·35	11·00	**2·31**	8·33	11·32
Бродів	6·35	11·00	**2·31**	8·33	—
Підгаєць	6·12		—	6·30	—
Винник			1·30		11·35А
З Личакова до:					
Підгаєць	6·31			6·50	
Винник			1·49		10·54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим другом. — *) Лише в недїлї.

А = лише в середи і суботи. — Б = від 1/6 до 30/9 щоденно; В = в день перед кождою недїлею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій недїлї і сьвятї обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в недїлї і рим.-кат. сьвята. — З = від 1/6. до 30/9. щоденно. — К = від 1/5. до 30/9. щоденно. — Л = від 1/6. до 31/8 щоденно — Н = від 1/5. до 11/9. в недїлї і рим. кат. сьвята. — Р = від 15/5. до 11/9. в недїлї і рим. кат. сьвята.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковського.